

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1180/19-T

Název	Základní škola F. Hrubína Havířov-Podlesí, příspěvková organizace
Sídlo	Františka Hrubína 1537/5, 736 01 Havířov-Podlesí
E-mail	sekretariat@zshrubina.cz
IČ	61988723
Identifikátor	600136493
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Tomáš Ptáček
Zřizovatel	statutární město Havířov
Místo inspekční činnosti	Františka Hrubína 1537/5, 736 01 Havířov-Podlesí
Termín inspekční činnosti	4. 6. 2019 – 7. 6. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost na podnět podle § 174 odst. 6 ve smyslu odst. 2 písm. b) a c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a příslušným rámcovým vzdělávacím programem.

Charakteristika

Základní škola F. Hrubína Havířov-Podlesí (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. K termínu inspekční činnosti základní škola vzdělávala v osmnácti třídách 381 žáků, z toho 52 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a 2 mimořádně nadané. V pěti odděleních školní družiny bylo zapsáno 150 žáků. Počet žáků v posledních letech mírně stoupá, zvyšuje se i počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a počet pedagogických pracovníků školy včetně asistentů pedagoga. Školní stravování je zajištěno ve vlastní školní jídelně. Škola se zaměřuje na podporu sportovních aktivit, zapojila se do Národního programu rozvoje sportu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Stanovené koncepční záměry se řediteli školy postupně daří naplňovat, o čemž svědčí zapojení do projektů a postupné zlepšování materiálních podmínek školy. Přesto některé interiéry školy však působí zastarale, učebny chemie a fyziky i sportoviště vyžadují obnovu a technické inovace obdobně také názorné pomůcky. Vzdělávání žáků probíhá ve čtyřech pavilonech v kmenových i odborných učebnách vybavených didaktickou technikou, ve škole je funkční relaxační místnost a odpočinkové zóny na chodbách. K realizaci sportovních aktivit se využívají tělocvična, plavecký bazén a venkovní areál školy, který navazuje na školní hřiště sousedního gymnázia. Školní družina má vyhrazené vlastní místnosti s potřebným zařízením přizpůsobeným zájmovému vzdělávání.

Nastavené řídicí mechanismy jsou funkční. Na vedení školy se spolu s ředitelem, který vykonává tuto funkci od roku 2012, podílí jeho zástupkyně, činnost školní družiny koordinuje vedoucí vychovatelka. Nově příchozím pedagogickým pracovníkům poskytuje pomoc pověřený pedagog a vedení školy. Ředitel školy aktivně spolupracuje se školskou radou, zabývá se podněty ze strany zákonných zástupců a žakovského parlamentu. Činnost školního poradenského pracoviště, kterou zajišťují především školní speciální pedagožka, výchovná poradkyně a školní metodička prevence, je systematická. Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, pedagogům se ale poznatky získané na vzdělávacích akcích nedaří vždy efektivně aplikovat do výuky. V důsledku zapracování potřebných úprav a změn školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání formou dvanácti dodatků došlo ke zhoršení přehlednosti tohoto dokumentu. Bylo by vhodné zvážit jeho celkovou aktualizaci.

Ve škole jsou v provozu prodejní automaty se sortimentem ovocných šťáv, mléka a mléčných výrobků. Školní jídelna nabízí vyvážený a pestrý jídelníček a pitný režim. Stravování s omezením podle dietního režimu zajišťuje prostřednictvím jiného dodavatele. Zapojením do projektů „Mléko do škol“, „Ovoce a zelenina do škol“ a absolvovanými četnými účelně organizovanými ozdravnými a sportovními aktivitami získávají žáci základní návyky z oblasti zdravého životního stylu. Problematice bezpečnosti a ochrany zdraví žáků včetně realizované dopravní výchovy věnuje škola náležitou pozornost. Vchody do budovy školy jsou zabezpečeny proti nežádoucímu vstupu cizích osob.

Ke zlepšení podmínek pro vzdělávání žáků škola aktivně získává a využívá další zdroje financování včetně poskytnutých darů. V této oblasti rovněž úzce spolupracuje s Klubem přátel školy, který také zajišťuje organizační a finanční pomoc při školních a mimoškolních akcích. Součinnost s dalšími subjekty je efektivně využívána při realizaci vzdělávacích programů, k podpoře sportovních aktivit žáků, rozvoji sociálního citění i primární prevence.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledované hodiny u všech učitelů dosahovaly převážně standardní úrovně. V jejich úvodu byli žáci seznámeni se vzdělávacím cílem hodiny, mnohdy prostřednictvím motivačních aktivit. Ke zvýšení názornosti výuky žáci pracovali s kartičkami, tabulkami, pracovními listy, především na prvním stupni s názornými pomůckami. Závěrečná rekapitulace probraného učiva se vyskytla jen v menší části sledované výuky. Hodnocení práce žáků v závěru hodin, jejich sebehodnocení nebo vzájemné hodnocení nebylo příliš využíváno nebo nebylo efektivní, stejně jako využívání odlišného zadání úkolů s ohledem na rozdílné předpoklady a tempo práce jednotlivců. O žácích se speciálními vzdělávacími potřebami a mimořádně nadaných měli pedagogové většinou přehled a jejich potřeby se snažili respektovat. Spolupráce asistentů pedagoga s vyučujícími byla na různé úrovni, jejich působení ve sledovaných hodinách v některých případech nebylo výrazné.

Učitelé prvního stupně používali převážně formu frontální výuky, kterou většinou účelně doplňovali samostatnou prací a prací ve dvojicích, ojediněle ve skupinách. V nižší míře zařazovali relaxační chvílky a pohybové aktivity ke kompenzaci únavy a podpoře pozornosti. Společným znakem výuky byla nezbytná návaznost na předchozí učivo a důraz na upevňování získaných vědomostí. Kvalitu výuky zdařile zvyšovala okamžitá zpětná vazba vyučujících a vhodné využívání příkladů z reálného života. Žáci procvičovali a upevňovali učivo, využívali svých nabytých zkušeností i vědomostí z jiných předmětů. Aktivity ve výuce českého jazyka účelně podporovaly jejich čtenářskou gramotnost, orientaci v gramatických jevech, tvořivost a rozvoj paměťových schopností. V anglickém jazyce vyučující kladli důraz na zvládnutí slovní zásoby a gramatických jevů probíraných témat. Žáci většinou pracovali s učebnicemi nebo s pracovními sešity, v nižší míře byli motivováni ke konverzaci poslechovými aktivitami nebo písničkami a jejich pohybovým ztvárněním. Výuka probíhala v pozitivní atmosféře, žáci se ochotně zapojovali do realizovaných aktivit.

Kvalita výuky ve sledovaných hodinách na druhém stupni nebyla vyrovnaná. Převažovala ne vždy účelná frontální výuka s dominantní rolí učitelů a s upřednostňováním výkladu učiva v kombinaci se samostatnou prací žáků. Prvky skupinové či kooperativní výuky, které by vedly žáky k rozvoji spolupráce, interakce a sociálních kompetencí, se vyskytovaly sporadicky. Učitelé volili především tradiční metody výuky, především řízený rozhovor s převahou zjišťujících otázek, během práce průběžně kontrolovali plnění úkolů žáky. V nižší míře byla využita práce s chybou a poskytována průběžná zpětná vazba o úspěšnosti práce žáků. V podstatné části vyučovacích hodin pracovali žáci převážně na stejných úkolech se stejnou mírou obtížnosti, což nevedlo k podpoře jejich individuálních schopností. V některých hodinách bylo ověřováno znalosti i soutěživou formou. Ve výuce založené na výkladu učiva docházelo k pouhému pasivnímu předávání informací učitelem s důrazem na teoretické poznatky bez využití názornosti či propojení s reálnými situacemi. Žáci nebyli vedeni k samostatné práci s informacemi s cílem rozvíjet požadované kompetence a čtenářskou gramotnost. Výuka cizích jazyků nebyla vždy efektivně vedena v příslušném cizím jazyce. V ojedinělých případech se učitelům nepodařilo vytvořit vhodné podmínky pro zapojení všech žáků třídy do probíhajících činností.

Na dopolední vyučování vhodně navazovalo zájmové vzdělávání v samostatných prostorách školní družiny, které rovněž probíhalo v pozitivní atmosféře. Žáci měli dostatečný prostor pro odpočinek, spontánní aktivity i možnost volby řízených činností. Patřičná pozornost byla věnována další podpoře tvůrčích dovedností a zájmům žáků. Pestrá skladba různých volnočasových aktivit poskytovala žákům velmi dobrou příležitost k seberealizaci při rozvíjení jejich individuálního zaměření.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pedagogové získávají podklady pro hodnocení vzdělávání žáků průběžně, uplatňují jednotná pravidla klasifikace v hlavních předmětech (písemné práce, čtvrtletní sebehodnocení žáků). Vyhodnocují je na jednáních pedagogické rady a ke zjištěným problémům stanovují příslušná opatření. O jejich efektivitě svědčí stabilně vyrovnané celkové výsledky vzdělávání žáků včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. K úspěšnosti žáků ve vzdělávání přispívá rovněž systematická činnost školního poradenského pracoviště, která napomáhá včasnému podchycování a řešení rizikových jevů v oblasti sociálně patologického chování žáků, řešení neomluvené absence a podpory žákům s rizikem neúspěšnosti. Obzvláště přínosné je zapojení žáků do projektů v oblasti prevence rizikových jevů, např. v rámci projektu „Vrstevnické svépomoci“ žáci 8. a 9. ročníků připravují preventivní programy pro své spolužáky prvního stupně. V případě výchovných problémů, podezření na záškoláctví i hrozby školního neúspěchu škola komunikuje se zákonnými zástupci žáků a společně s nimi přijímají opatření k nápravě, která pak průběžně vyhodnocují. Zařazení preventivních témat do výuky, zapojení do množství dalších aktivit (projekt „Zdravá mládež“, besedy, projektové dny apod.), přínosná spolupráce s externími partnery a účinná spolupráce pracovníků školního poradenského pracoviště s ostatními učiteli i se zákonnými zástupci žáků přispívá k eliminaci výskytu rizikových jevů ve škole a k podpoře příznivého klimatu školy. Škole se díky jednotnému a důslednému postupu pedagogů a pracovníků školního poradenského pracoviště daří udržovat také nižší míru absence včetně neomluvené.

Vlastní výsledky hodnocení vzdělávání žáků jsou na dobré úrovni, ve školním roce 2017/2018 pouze dva žáci neprospěli. K dosaženým výsledkům v externím testování v předchozích obdobích, které byly slabé v oblasti sociální gramotnosti (6. ročník) a matematiky (9. ročník) a naopak výborné v anglickém jazyce (9. ročník), škola nepřijímala žádná opatření.

Péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami má v kompetenci speciální pedagožka, která svědomitě vede evidenci a dokumentaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Věnuje se žákům s potřebou podpůrných opatření, poskytuje jim podle doporučení školských poradenských zařízení speciálně pedagogickou péči. Naplňování doporučených podpůrných opatření sleduje formou hospitací přímo ve výuce a následně konzultuje s jednotlivými učiteli, případně i s asistenty pedagoga získané poznatky. Vyučující se snaží žáky pozitivně motivovat, počet pochval převyšuje počet kázeňských opatření. Dobrým výsledkem práce školy je také skutečnost, že dlouhodobě většina vycházejících žáků je přijata ke vzdělávání ve středních školách dle svého výběru. Realizovaná spolupráce s partnery podporuje zvyšování sociálních kompetencí žáků zejména prostřednictvím bohaté nabídky školních i mimoškolních aktivit. Žáci dosahují výraznějších úspěchů převážně ve sportovních soutěžích.

K posilování příznivého sociálního klimatu žáků prvního stupně přispívá také činnost školní družiny včetně aktivit v rámci spolupráce školních družin v rámci města. Výsledky činnosti prezentuje školní družina v průběhu společně realizovaných akcí.

Závěry

Vývoj školy

- Postupné zvyšování počtu žáků základní školy, nárůst žáků se speciálními potřebami a s tím související počet pedagogických pracovníků včetně asistentů pedagoga.
- Zvýšení kapacity školní družiny o jedno oddělení.
- Přijetí opatření ke zvýšení bezpečnosti žáků při vstupech do školních prostor.

Silné stránky

- Zapojení do projektové činnosti a spolupráce s partnery účinně rozšiřuje možnosti vzdělávacích aktivit a podporuje zvyšování sociálních kompetencí žáků.
- Systematická činnost speciální pedagožky při práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Promyšlený a účinně nastavený způsob prevence sociálně patologických jevů vede k jejich podchycování v počátcích a jejich eliminaci.
- Pestrá nabídka volnočasových aktivit i v rámci školní družiny poskytuje příležitosti k seberealizaci žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Převaha jednotvárné frontální výuky, malá míra využití různých inovativních forem a metod výuky s využitím názorných pomůcek, nedostatečný časový prostor pro závěrečné zhodnocení vyučovacích hodin a efektivní sebehodnocení žáků.
- Menší míra využití diferenciací úkolů a činností ve výuce podle individuálních schopností žáků.
- Rozdílná míra spolupráce učitelů s asistenty pedagoga ve výuce.
- Nízká míra zapojení školy do externího testování žáků a práce s dosavadními výsledky.
- Potřeba obnovy a inovace materiálního vybavení a zlepšení stavu některých prostor školy.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Najít řešení pro zlepšení prostorových podmínek, modernizaci některých odborných učeben a sportovišť.
- Věnovat pozornost časovému rozvržení aktivit ve výuce včetně vymezení prostoru pro závěrečné shrnutí a zhodnocení hodiny.
- Uplatňovat větší diferenciaci úkolů a činností zejména směrem k podpoře nadaných nebo rychlejších žáků.
- Zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků ve větší míře na inovativní formy a metody vzdělávání s následným vzájemným předáváním informací a zkušeností.
- Zlepšit efektivitu spolupráce mezi učiteli a asistenty pedagoga.
- Zapojit se v rámci možností do externího testování žáků za účelem širšího srovnání dosažených výsledků ve vzdělávání.
- Provést celkovou aktualizaci školního vzdělávacího programu základní školy a jeho přehlednější odstraněním značného množství doplňků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30. srpna 2019 přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy F. Hrubína Havířov-Podlesí, příspěvková organizace, včetně přílohy č. 1 č. j. MMH/118918/2018, značka: ZL/51/2018, vydaná na základě usnesení Zastupitelstva města Havířova č. 31/2ZM/2018 ze dne 3. 12. 2018 s účinností ode dne 1. 1. 2019
2. Výpis správního řízení, změna názvu školy s platností od 11. 2. 2019
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 28. 3. 2019 (informativní)
4. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele Základní školy Havířov-Podlesí F. Hrubína 5/1537 okres Karviná s účinností od 1. 5. 2018 ze dne 11. 4. 2018
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Škola úspěšného života“ (včetně dodatků č. 1 - 12) s platností od 1. 9. 2007
6. Školní vzdělávací program pro školní družinu „Škola úspěšného života“ ze dne 3. 9. 2018
7. Školní řád (včetně pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků) ze dne 18. 12. 2017 s účinností od 1. 2. 2018
8. Vnitřní řád školní družiny ze dne 1. 9. 2018
9. Školní matrika základní školy a školní družiny vedená ve školním roce 2018/2019
10. Koncepce rozvoje školy pro období 2018 – 2024
11. Organizace školy 2018/2019 (organizační schéma školy, roční plán práce, organizace výuky, dohledy, rozvrh vyučovacích hodin)
12. Směrnice ředitele školy k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků ze dne 3. 9. 2018
13. Zápisy z porad a pedagogických rad 2018 – 2019
14. Zápisy školního parlamentu 2018 – 2019
15. Plán kontrol a hospitační činnosti na školní rok 2018/2019
16. Zápisy z jednání školské rady ve školním roce 2018/2019
17. Dokumentace školy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků vedená ve školním roce 2018/2019
18. Dokumentace školy k rozpočtu a financování školy za rok 2018 a 2019
19. Dokumentace školy ke stravování žáků vedená ve školním roce 2018/2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ing. Hana Mařarová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Ing. Hana Mařarová v. r.

Mgr. Eliška Birková, školní inspektorka

Mgr. Eliška Birková v. r.

Mgr. Richard Vilášek, školní inspektor

Mgr. Richard Vilášek v. r.

Mgr. Jana Franková, školní inspektorka

Mgr. Jana Franková v. r.

Bc. Blanka Benčíčová, kontrolní pracovnice

Bc. Blanka Benčíčová v. r.

V Ostravě 28. června 2019

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Tomáš Ptáček, ředitel školy

Mgr. Tomáš Ptáček v. r.

V Havířově 1. července 2019